

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ)

állásfoglalása

a minimálbérrel és a következő évek lehetséges bérpályájáról

Az MGYOSZ üdvözlí, hogy a kormány megerősítette a VKF (Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma), mint érdekegyeztetési platform státuszát, és rendeletben szabályozza a működését. A 2024 őszi bértárgyalásokra már ezen keretek között kerül sor.

A 2024 őszi bértárgyalások két szempontból különlegesek:

- Az EU minimálbér direktívájához illeszkedő megállapodást kell kötni
- A kormány felvetette egy 3 éves megállapodás megkötését, és a szociális partnerek is nyitottnak mutatkoznak erre. (A 2016-ban kötött 6 éves megállapodást mindhárom fél sikeresnek ítéli, habár az a mainál sokkal kiszámíthatóbb körülmények között született, és ellentétben a jelen költségvetési helyzettel, a kormány komoly járulékkedvezményt tudott felvállalni.)

Az EU direktívája tagállami jogkörben tartja, és több alternatívát kínál a szociálisan felelős minimálbér meghatározására. A VKF-en megállapodás született: az elérendő cél, hogy 2027-től a tárgyalásokat megelőző 12 hónap rendszeres bruttó átlagkeresetének (ami természetesen magasabb, mint az átlagos alaphét) 50%-át elérje a tárgyalat év minimálbére. Ennek elérésére a következő 3 évben a minimálbér növekedési üteme évente 2%-kal kell, hogy meghaladja az átlagbér növekedését. Ez elkerülhetetlenül bértorlódáshoz vezet, amit az érdekelteknek el kell fogadniuk.

Az EU minimálbér direktíva alapján szociális szempontot képvisel, nem az EU gazdasági stratégiájának a része. Éppen ezért tudja az MGYOSZ ezt, mint társadalmi igazságosság eszközt támogatni.

Fentiek miatt fontos kihangsúlyozni, hogy az átlagbéreket a piaci folyamatoknak kell meghatározniuk, ellentétben a törvényben szabályozott minimálbérrel. Éppen ezért egy többéves bérmegállapodás racionálisan csak a gazdaság teljesítményén alapuló, paraméterezett szerkezetben köthető meg.

Az átlagbérek növekedését elsősorban a gazdaság hatékonysága, másrészt a cserearányok (az országunk exportált termékei a világpiacon relatíve fel- vagy leértékelődtek), és az infláció határozzák meg. Ezért trendszerűen az átlagbér növekedési üteme nem haladhatja meg az infláció, a GDP (a pontosan nehezen mérhető termelékenység helyett) növekedésének és a kormány által biztosított köztehercsökkenés összegét. 2024-ben a bérek növekedése ezt a mértéket jelentősen, várhatóan mintegy 7%-kal meghaladja, mely a közeljövőben kizárja ennek ismétlődését, és ezért megállapíthatjuk, hogy a kormány „magasnyomású gazdaság” paradigmája 2024-re már meg is valósult.

Az elmúlt években a hazai gazdaság hatékonysága nem javult kellőképpen, ebben az MGYOSZ egyetért a kormányzattal. A jövőbeni átlagbér növekedés és ezzel az életszínvonal emelkedésének kulcskérdése a hatékonyság, termelékenység növelése.

Az MGYOSZ célja, hogy mindhárom oldal köteleződjön el a gazdaság hatékonyságának javítása mellett:

- a **munkaadók** beruházásokkal, digitalizációval, hatékony munkafolyamatok kialakításával
- a **kormányzat** takarékos költségvetéssel, a beruházások ösztönzésével, a bérterhek csökkentésével, valamint a nagy külföldi beruházók a korábbiakhoz képest egyértelműbb motiválásával a tudástranszferre, és általában hazai vállalati hálózatokba történő integrálására
- a **munkavállalók** a folyamatos képzésre való nyitottsággal, a nagyobb felelősséggel és odafigyeléssel járó munkafolyamatok felvállalásával.

Különösen a KKV-k, és általában a szolgáltatások területén vannak hatalmas tartalékok. Ha ezeken a területeken sikerülne a hatékonysági áttörés, jelentős munkaerőtartalék szabadulna fel, ami a munkaerőpiacon programozott demográfiai problémákat enyhíti (ami kb. mínusz 30-40.000 fő/év), és ezen keresztül a szükséges külföldről származó munkaerőigényt is csökkenti.

Az MGYOSZ javasolja a kormánynak, hogy megfelelő és hatékony gazdasági növekedés esetén 3 évig évente min. 1%-kal csökkentse a munkáltatókat érintő bérterheket.

Miközben az MGYOSZ üdvözli a 3 éves bérmegállapodást, – hiszen ez javítja az oly fontos kiszámíthatóságot –, a bizonytalan és kiszámíthatatlan nemzetközi

környezet miatt kiáll amellett, hogy abszolút számokban mindig csak a következő évre lehet megállapodni, a nominális értékeket – a 3 éves megállapodásban rögzített, előre meghatározott elvek és számítási modellek alapján – csak évente lehet meghatározni.

Transzparensen fel kell hívni minden érdekelt figyelmét arra, hogy a jelenleg közszájon forgó minimálbéremelések (pl. 3x12%) és az előre jelzett infláció (3-4%) és egy szerény, de határozott és nem is könnyen elérhető hatékonyságemelkedés (3%/év) mellett, ha az átlagbérek piacszerű emelkedésével, nem 50%, hanem 54% lenne a 2027-es minimálbér beállási szint, ami az MGYOSZ megítélése szerint jelentősen meghaladná a vállalati szektor (elsősorban az exportra termelő vagy belföldön erős import versenynek kitett) költségviselő képességét, és ezzel veszélyeztetné a munkahelyeket, valamint gyorsítaná az inflációt és rontaná a forint árfolyamát. Természetesen, ha az ambiciózus gazdasági növekedési célok megfelelő hatékonyságnövekedés esetén valóra válnak, minden gazdasági szereplő elégedett lesz, és a kormány által kitűzött nominális jövedelmi célok is megközelíthetővé válnak.

Tehát az MGYOSZ üzenetei:

- **Támogatjuk, hogy a minimálbér 2027-re az átlagos rendszeres bruttó átlagkereset 50%-a legyen**
- **2027-re magasabb minimálbér-arányt, mint 50%, ma nem látunk vállalhatónak, ezért a 3 éves megállapodást ezt a korlátot figyelembe véve, a napokban megjelent, vonatkozó kormányhatározattal összhangban (melyet a VKF-ben mindhárom oldal támogatott) kell megkötni**
- **Támogatjuk a többéves bérmegállapodás megkötését, de ezt a gazdaság teljesítményét, hatékonyságát és az inflációt mindenképpen figyelembe vevő, parametrizált módon kell megkötni**
- **Az átlagbérek növekedésének kulcsa a hatékonyság és a termelékenység jelentős és folyamatos javítása, melynek elérésére egy háromoldalú (Kormány, munkáltatók, szakszervezetek) programot kell kidolgozni**
- **Az átlagbérek várhatóan jelentősen lassabban nőhetnek, mint a minimálbér, ezt minden érdekelt félnek nyilvánosan el kell fogadnia**
- **A munkáltatóktól levont bérterheket (reálisan megcélzott) gazdasági teljesítmény mellett csökkenteni kell**

- **A politikusok részéről ma közszájon forgó számok ambiciózus célokként értelmezhetőek igen kedvező nemzetközi helyzetben és jelentős hazai hatékonyságnövekedés esetén az évtized végére megvalósíthatók.**

*x 2024. október 28.